

ДОСЛІДЖЕННЯ ЕЛЕКТРООПОРУ БЕТОНУ, МОДИФІКОВАНОГО БІТУМНОЮ ЕМУЛЬСІЄЮ

STUDIES OF ELECTRICAL RESISTANCE OF CONCRETE THAT IS MODIFIED OF BITUMEN EMULSION

д-р техн. наук Л.В. Трикоз, І.В. Багіяниця

Український державний університет залізничного транспорту (м.Харків)

L.V. Trykoz, DSc, I.V. Bagiyanc

Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

Одним із факторів, які призводять до руйнування бетону та залізобетону, є електрокорозія під дією струму як на конструкції, безпосередньо зв'язані з джерелом струму (відділення електролізу, залізничний, міський, промисловий електротранспорт), так і на споруди, розташовані в зоні дії струмів витоку та блукаючих струмів. Бетон є дуже неоднорідним за електроопором матеріалом, в якому найбільший опір мають заповнювачі (щебінь, пісок), а найменший – розчин електроліту в порах цементного каменю. При цьому ці величини можуть різнитися на шість порядків. Неоднорідність залізобетону проявляється ще й у різному характері провідимості струму: електронна для арматури та іонна для бетону.

Електричний струм є причиною процесу електролізу, наслідком якого є анодне розчинення металу арматури. Однак арматура в бетоні знаходиться в пасивному стані, і найбільш інтенсивні пошкодження залізобетону можливі при дії постійного струму, величина якого вище критичного значення (щільність стікаючого з арматури струму повинна бути більша за $0,06 \text{ A/m}^2$). Насправді лише обмежена кількість залізобетонних конструкцій знаходяться під дією таких струмів. Переважна більшість споруд експлуатується в умовах дії на них блукаючих струмів та струмів витоку, величини яких значно менші, але триваліші за часом. Під дією невеликої за величиною, але довготривалої різниці потенціалів відбуваються процеси дифузії іонів у поровому розчині цементного каменю, відведення продуктів гідратації та розчинення продуктів новоутворень цементу. Це порушує співвідношення позитивно та негативно заряджених поверхонь і призводить до виникнення електростатичних сил відштовхування, що й викликає початок руйнування бетону. Отже, для захисту конструкцій від електрокорозії бетон повинен мати визначений рівень питомого електричного опору для забезпечення захищеності в умовах електричних дій. У цьому випадку метою методів захисту є запобігання фізико-хімічних процесів у бетоні, що викликаються електричним струмом. Найбільш поширеним методом є додавання до складу бетону гідрофобізуючих добавок, які кольматують пори та запобігають переміщенню іонів під дією різниці потенціалів.

Задачею даного дослідження було отримання бетонів з покращеними електроізоляційними властивостями при збереженні міцності матеріалу на заданому рівні. Для цього було досліджено міцність та питомий опір зразків бетону з додаванням бітумної емульсії у порівнянні з бездобавочним. Зразки розміром

10×10×10 см тверднули у нормальних умовах 28 діб з періодичним визначенням міцності за стандартною методикою та електричного опору за допомогою мультиметра. Найбільш суттєві результати наведено в таблиці.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика зразків бетону

Склад зразків бетону	Міцність на стиск, МПа	Питомий електричний опір, кОм·см
Бетон бездобавочний у віці		
7 діб	11,2	3,4
14 діб	11,5	4,6
28 діб	18,2	5,8
Бетон з бітумною емульсією у віці		
7 діб	6,6	2,7
14 діб	7,5	6,1
28 діб	11,6	7,5

За даними таблиці можна зробити такі висновки. Заміна 50 % води для приготування бетонної суміші водною бітумною емульсією у 2,2 рази підвищує питомий електричний опір зразків на 28 добу твердіння. Уведення добавки дещо сповільнює набирання міцності аналогічно дії пластифікаторів та гідрофобізуючих добавок. Прискорення твердіння та підвищення міцності бетону з добавкою може бути досягнуто за рахунок використання тепловологої обробки бетону. Після проведення додаткових експериментів даний склад бетону може бути запропоновано для виготовлення підрейкових основ залізниць, трамвайних колій, метрополітену.

УДК 624.131

ДОСЛІДЖЕННЯ ВЛАСТИВОСТЕЙ ГРУНТОВМІСНИХ МАТЕРІАЛІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ВІДХОДІВ ВИРОБНИЦТВА

STUDIES OF SOILCONTANED MATERIAL PROPERTIES WITH USING MANUFACTURE WASTE

д-р техн. наук Л.В. Трикоз¹, В.Ю. Савчук²

¹Український державний університет залізничного транспорту (м.Харків)

²Регіональна філія «Південна залізниця» ПАТ Урзалізниця (м. Харків)

L.V. Trykoz¹, DSc, V.Y. Savchuk²

¹Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

²Public joint-stock company «Ukrzalznitsa» (Kharkiv)

Композиційні матеріали на основі ґрунтів можуть застосовуватися в усіх галузях будівництва. Найбільш перспективним є їх використання для улаштування основ під дорожні покриття, теплоізолюючих, морозозахисних, капіляронереривних шарів, для укріплення верхніх шарів земляного полотна залізниць, виробничих майданчиків тощо. При цьому, використання ґрунтів, оброблених